

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15.11.1968, sp. zn. 3 To 270/68, ECLI:CZ:KSUL:1968:3.TO.270.1968.1

Číslo: 16/1969

Právní věta: Znaky trestného činu šíření nakažlivé choroby podle § 189 nebo § 190 tr. zák. nejsou naplněny skutkem, kterým není způsobeno bezprostřední nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé choroby, nýbrž jenom možnost způsobení takového nebezpečí za určitých okolností, které však v době spáchání skutku ještě splněny nejsou.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 15.11.1968

Spisová značka: 3 To 270/68

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Šíření nakažlivé choroby

Předpisy: 140/1961 Sb. § 189
§ 190

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 16/1969 sb. rozh.

Znaky trestného činu šíření nakažlivé choroby podle § 189 nebo § 190 tr. zák. nejsou naplněny skutkem, kterým není způsobeno bezprostřední nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé choroby, nýbrž jenom možnost způsobení takového nebezpečí za určitých okolností, které však v době spáchání skutku ještě splněny nejsou.

(Usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem z 15. 11. 1968, [3 To 270/68.](#))

Krajský soud v Ústí nad Labem zrušil v řízení o odvolání rozsudek okresního soudu v Chomutově z 15. října 1968 sp. zn. 5 T 160/68, jímž byl obviněný odsouzen pro trestný čin šíření nakažlivé choroby podle § 190 tr. zák. a postoupil věc národnímu výboru k projednání pro přestupek.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením byl obžalovaný uznán vinným, že 3. září 1968 svévolně opustil nemocnici, kde se léčil na infekční tuberkulosu, až do svého zadržení se do nemocnice k pokračování v léčbě nevrátil a v této době denně v hostincích nemírně požíval alkoholické nápoje. Za trestný čin šíření

nakažlivé choroby podle § 190 tr. zák. byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na devět měsíců a pro výkon trestu byl zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny.

Obžalovaný v odvolacím řízení namítal, že byl odsouzen neprávem. Podstatou trestního činu, kterým byl uznán vinným je, že z jednání pachatele hrozí nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé choroby. Ošetřující lékař však před soudem potvrdil, že choroba obžalovaného nebyla aktivní, a že bezprostřední riziko zde nehrozilo. Obžalovaný sám byl lékaři informován, že jeho stav je příznivý a dostával z nemocnice dovolenou i na více dní. Nedopustil se tedy nedbalosti a jeho jednání by mohlo být postiženo jen jako přestupek. Navrhl, aby byl žaloby zproštěn.

Ustanovení § 189 a § 190 tr. zák. postihující trestný čin šíření nakažlivé choroby jsou podpůrné povahy oproti ustanovením § 179 a § 180 tr. zákona postihujícím trestné činy obecného ohrožení. Rozdíl mezi těmito zákonnými ustanoveními je v tom, že trestné činy šíření nakažlivé choroby postihují jen způsobení nebo zvýšení nebezpečí zavlečení či rozšíření nakažlivé lidské choroby, zatím co ustanovení o trestných činech obecného ohrožení postihují jednání, jimž je způsobeno nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví pro lidi nebo nebezpečí velké škody pro majetek. Společné pro obě tyto skupiny trestných činů je, že jejich znaky jsou naplněny již tehdy, když dojde k ohrožení statků jimi chráněných, že tedy jde o trestné činy ohrožovací a dále, že nebezpečí pro statky zákonem chráněné musí být bezprostřední a tedy konkrétní. Nelze proto jako trestný čin šíření nakažlivé choroby podle § 189 nebo § 190 tr. zák. postihnout jednání, které neznamena bezprostřední zavlečení nebo rozšíření nakažlivé choroby, ale mohlo by takto vést k tomu, že v pozdější době a za určitých okolností by k takovému nebezpečí mohlo dojít.

Z výsledků vyšetřování, zejména z výpovědi ošetřujícího lékaře plyne, že pobyt obžalovaného mimo nemocnici v době od 3. září 1968 do jeho zadržení dne 16. září 1968 nebyl spokojen s nebezpečím zavlečení nebo rozšíření tuberkulózy, na kterou byl obžalovaný léčen. Poslední vyšetření na tuberkulózu bylo u něho negativní a další jeho léčení bylo nutné jen proto, aby došlo u pacienta k úplnému a trvalému uzdravení, tedy aby tuberkulóza se později znovu neprojevila u něho aktivně. Ve stejném smyslu vypovídal tento svědek v přípravném řízení, kde uvedl, že vzhledem k neukázněnosti obžalovaného a jeho sklonu k alkoholismu hrozí při přerušení léčby a jeho způsobu života nebezpečí podstatného zhoršení tuberkulózního plicního procesu a riziko, že pacient se stane zdrojem nákazy pro své okolí. U hlavního líčení dále tento svědek vypověděl, že proces léčení probíhal úspěšně a že věc oznámili bezpečnostním orgánům jako preventivní opatření v zájmu pacienta a veřejnosti. O tom, že v době, kdy obžalovaný svévolně léčení opustil a v krátké době, která pak do jeho zadržení následovala, neznamenal jeho pobyt mimo léčebný ústav nebezpečí, že tuberkulózu přeneše na jiné, svědčí i nevyvrácená obhajoba obžalovaného, že krátce předtím byl na dobu 23 dnů propuštěn z léčení na dovolenou a že i jinak dostával dovolenky na neděle a zdržoval se v této době u své rodiny. Ošetřující lékař u hlavního líčení vypověděl, že je možné, že obžalovaný dostal v srpnu 1968 dovolenou i na delší dobu než 10 dnů, přesmě však to uvést nemohl, poněvadž neměl s sebou příslušné záznamy.

Z těchto zjištění plyne, že není prokázáno, že by obžalovaný v době od 3. září 1968 do 16. září 1968, kdy se neléčil a zdržoval se mimo léčebný ústav, ohrožoval nezprostředně své okolí a že by jeho jednání sebou neslo konkrétní nebezpečí zavlečení nebo rozšíření tuberkulózy. Tím méně lze ovšem předpokládat, že obžalovaný mohl a měl s takovou možností počítat, když mu bylo sděleno, že „je negativní“, když mu byly povolovány dovolenky na neděle a dokonce i delší dovolená, při které se mohl zdržovat mimo ústav. I kdyby tedy skutková podstata trestného činu dle § 190 tr. zák. byla dána po stránce objektivní - což prokázáno není - nebyla by naplněna po stránce subjektivní. Bylo by možno toliko připustit, že obžalovaný si mohl být vědom, že po přerušení léčby a při jeho nevhodném způsobu života se může později jeho stav zhoršit a choroba že se může aktivizovat, to však k naplnění znaku trestného činu, pro který byl žalován, ani trestného činu, pro který byl odsouzen, nepostačuje.

Nutno souhlasit s tím, že jednání obžalovaného je bezohledné a v rozporu s občanskými povinnostmi i se zásadami, jimiž se naše společnost řídí. Podle názoru odvolacího soudu zakládá však toliko přešupek podle § 12 odst. 1 písm. a) zák. č. 60/1961 Sb., k jehož stíhání je povolán příslušný národní výbor.

Odvolací soud proto ustanovení zákona ve výroku citovaných, napadený rozsudek zrušil a postoupil věc místnímu národnímu výboru k postihu pro přešupek.